12/06/2026

Για τις ευθύνες που δεν αναλαμβάνουμε

/ Γνώμες

Είναι σύνηθες στη ζωή της οικογένειας οι γονείς να έρχονται μπροστά στο σημείο όπου διαπιστώνουν ότι τα παιδιά τους παραβιάζουν όρια και κανόνες. Ακόμα κι αν η εποχή μας λειτουργεί σε ένα πλαίσιο «κάνει ό,τι σου αρέσει», εντούτοις έρχονται στιγμές στις αυτές που αρέσει να λειτουργεί καταστροφικά ή να παραβιάζει τα κοινωνικά και αξιακά πλαίσια. Το ερώτημα που κατατρώει την καρδιά των γονέων είναι αν πρέπει να τιμωρήσουν τα παιδιά τους ή αν πρέπει να τους δείξουν επιείκεια, γιατί αυτή είναι η αυθεντική έκφραση της αγάπης, η συγχωρητικότητα και η κατανόηση.

Πρωτοπρεσβύτερος Θεμιστοκλής Μουρτζανός, Δρ. Θεολογίας

Κάνουμε ένα σημαντικό λάθος εδώ. Η συγχώρεση δεν σημαίνει ότι ο άλλος δεν χρειάζεται να αναλάβει τις ευθύνες για τα σφάλματα του και να υποστεί κάποιες συνέπειες. Η συγχώρεση έχει να κάνει με το να μην είναι οι αποφάσεις αυτού που

έχει τη δύναμη και την εξουσία να τις επιβάλει, εξοντωτικές και κακίες ή ανάγκες για επίδειξη δύναμης. Αυτός που έχει τον τελευταίο λόγο, χρειάζεται να λειτουργεί αγαπητικά. Η αγάπη όμως δεν μπορεί να ταυτιστεί με την παραθεώρηση ότι χωρίς την ευθύνη, δεν έρχεται αληθινή πρόοδος, διότι μόνο η ευθύνη οδηγεί στην ωριμότητα.

Κατανόηση προφανώς χρειάζεται και όχι υπερβολική αυστηρότητα. Όμως αυτός που σφάλλει, ανεξαρτήτως ηλικίας, χρειάζεται να ενεργεί εντός του τη συνείδησή του, ως ηθικό κώδικα, αλλά και να νιώθει με τη σειρά του τις συνέπειες των σφαλμάτων του. Μόνο έτσι θα ξεχωρίσει το καλό από το κακό στη ζωή του, τι του επιτρέπεται αληθινά και τι οδηγεί σε μία γνήσια πρόοδο. Όποιος μαθαίνει να αναλαμβάνει τις ευθύνες του γίνεται δημιουργικός. Μετανοεί και αλλάζει. Ξεκινά από την αρχή και αν ξαναβρεθεί σε ανάλογες καταστάσεις, δεν θα πέσει στην ίδια παγίδα. Διότι το πάθημα γίνεται μάθημα.

Αυτός που τιμωρεί, συχνά φοβάται τη σύγκρουση. Φοβάται τις συνέπειες της δοκιμασίας στην οποία θα μπει αυτός που τιμωρείται. Λειτουργεί ένα αίσθημα οίκτου, αλλά και ένας φόβος ότι η άλλη σύγκρουση θα συμβεί, εξαιτίας της απογοήτευσης αυτού που τιμωρείται, θα γίνει φθορά. Όμως έτσι δεν αγαπά όσο χρειάζεται αυτόν που σφάλλει. Δεν είναι εύκολο να ενεργοποιηθεί το φιλότιμο σ ‘αυτόν που είναι μεθυσμένος από την αίσθηση ότι όλα του επιτρέπονται. Δεν χρειάζεται όμως και η σκληρότητα. Το μέτρο είναι το κλειδί.

Στη εποχή μας βλέπουμε από την μία να καλλιεργείται ένα αίσθημα θυμού, τιμωρητικότητας εναντίον όσων σφάλλουν. Οι πολλοί όμως, κατά βάθος, ενοχλούνται όταν αυτοί που σφάλλουν προσπαθούν να δικαιολογήσουν τον εαυτό τους, χωρίς να παραδίδονται ότι η ευθύνη λυτρώνει, το τίμημα, όσο βαρύ κι αν δεν είναι, γίνεται αρχή μετανοίας, και ότι δεν είναι το πρόβλημα αν καταλογιστεί από τους. Οι μεγαλύτεροι και η κοινωνία η ευθύνη, αλλά το να μη θέλει να την αναλάβει. Διότι τότε φαντασιώνεσαι ότι είσαι είτε αλάθητος είτε ότι για όλα φταίνε οι άλλοι. Δεν μπορείς όμως να προχωρήσεις, δημιουργώντας νέες για τον εαυτό σου, αλλά και για τις σχέσεις σου με τους άλλους.

Στην οικογενειακή πραγματικότητα η ενθάρρυνση στα παιδιά να αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους, όχι για να γκρεμίζουν την αισιοδοξία τους, αλλά για να προσέχουν, αν συνδυαστούν με εύλογα, καταληπτά και όχι υπερβολικά όρια, γενναίες προϋποθέσεις δυνατού χαρακτήρα και υγιούς κοινωνικότητας. Ως το παλεύουμε, με τους μεγάλους να δίνουμε το παράδειγμα.

ΠΗΓΗ: ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ